



Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

15. november 2012 *

»Direktiv 2004/48/EF — bestemmelser om bevisbedømmelsen inden for rammerne af en tvist for den nationale ret, hvorved der er nedlagt påstand om annullation af beskyttelsen af en brugsmodel — den nationale rets kompetence — Pariserkonventionen — TRIPs-aftalen«

I sag C-180/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Fővárosi Bíróság (Ungarn) ved afgørelse af 29. september 2010, indgået til Domstolen den 18. april 2011, i sagen:

Bericap Záródástechnikai bt

mod

Plastinnova 2000 kft,

procesdeltagere:

Magvar Szabadalmi Hivatal,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af dommerne R. Silva de la Puerta, fungerende formand for Tredje Afdeling, K. Lenaerts, E. Juhász, J. Malenovský (refererende dommer) og D. Šváby,

generaladvokat: V. Trstenjak

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Bericap Záródástechnikai bt. ved ügyvéd Zs. Kacsuk
- Plastinnova 2000 kft. ved ügyvéd J. Hergár
- den ungarske regering ved M. Fehér og K. Szíjjártó, som befuldmægtigede

* Processprog: ungarsk.

— Europa-Kommissionen ved F. Bulst og B. Béres, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (EUT L 157, s. 45, samt berigtigelser i EUT 2004 L 195, s. 16, og EUT 2007 L 204, s. 27), af aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder (herefter »TRIPs-aftalen«), der er indeholdt i bilag 1 C til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO), undertegnet i Marrakech den 15. april 1994 og godkendt ved Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336, s. 1), og af konventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret, undertegnet i Paris den 20. marts 1883, senest revideret i Stockholm den 14. juli 1967 og ændret den 28. september 1979 (*De Forenede Nationers Traktatsamling*, bind 828, nr. 11851, s. 305, herefter »Pariserkonventionen«).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Bericap Záródástechnikai bt. (herefter »Bericap«) og Plastinnova 2000 kft. (herefter »Plastinnova«) vedrørende en brugsmodels angiveligt manglende nyhed og underliggende opfindelseshøjde.

Retsforskrifter

International ret

TRIPs-aftalen

- 3 Det første afsnit i præamblen til TRIPs-aftalen har følgende ordlyd:

»[m]edlemmerne, der ønsker at formindske fordrejningerne af og hindringerne for den internationale samhandel og tager hensyn til, at det er nødvendigt at fremme en effektiv og hensigtsmæssig beskyttelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder og at sikre, at foranstaltningerne og procedurerne til håndhævelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder ikke i sig selv bliver hindringer for den lovlige samhandel«
- 4 I henhold til TRIPs-aftalens del I med overskriften »Generelle bestemmelser og grundprincipper«, artikel 1, stk. 1 og 2, gælder følgende:

»1. Medlemmerne sætter bestemmelserne i denne aftale i kraft. Medlemmerne kan, men er ikke forpligtet dertil, gennemføre en mere omfattende beskyttelse i deres lovgivning, end det er krævet i denne aftale, forudsat at en sådan beskyttelse ikke strider mod bestemmelserne i denne aftale. Medlemmerne kan frit fastlægge den mest hensigtsmæssige metode til gennemførelse af bestemmelserne i denne aftale inden for deres egne retssystemer og deres egen praksis.

2. I denne aftale forstås ved »intellektuel ejendomsret« alle kategorier af intellektuel ejendomsret, der er omhandlet i afsnit 1 til 7 i del II.«

- 5 Denne aftales artikel 2 med overskriften »Konventioner om intellektuel ejendomsret« fastsætter:
- »1. For så vidt angår del II, III og IV i denne aftale, skal medlemmerne efterkomme artikel 1 til 12 samt artikel 19 i [Pariserkonventionen] (1967).
2. Intet i del I til IV i denne aftale må stride mod de eksisterende forpligtelser medlemmerne imellem i medfør af [Pariserkonventionen], [Bernerkonventionen], Romkonventionen og traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb.«
- 6 TRIPs-aftalens artikel 41, stk. 1-3, der indgår i del III med overskriften »Håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder«, bestemmer:
- »1. Medlemmerne påser, at de håndhævelsesprocedurer, som er omhandlet i denne del, står til rådighed i henhold til deres lovgivning, således at der kan gribes effektivt ind over for krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af denne aftale, også hurtige foranstaltninger for at forhindre krænkelse og foranstaltninger, der forebygger yderligere krænkelse. Disse procedurer skal anvendes på en sådan måde, at der ikke opstår hindringer for den lovlige samhandel, og at der er sikkerhed for, at de ikke misbruges.
2. Procedurerne til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder skal være loyale og rimelige. De må hverken være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende eller medføre ubegrundede frister eller forsinkelser.
3. Beslutningerne i forbindelse med en sag skal helst foreligge skriftligt og være begrundede. De skal stilles til rådighed for i hvert fald sagens parter uden urimelig forsinkelse. Beslutningerne i forbindelse med en sag må kun baseres på bevismateriale, hvortil parterne har haft mulighed for at fastsætte deres bemærkninger.«
- Pariserkonventionen
- 7 Alle Den Europæiske Unions medlemsstater er parter i Pariserkonventionen.
- 8 Denne konventions artikel 1, stk. 2, bestemmer:
- »Beskyttelsen af den industrielle ejendomsret har til genstand patenter, brugsmønstre og modeller, varemærker, servicemærker, firmanavne, oprindelsesbetegnelser og undertrykkelse af illoyal konkurrence.«
- 9 Konventionens artikel 2, stk. 1, fastsætter:
- »Personer, der tilhører et unionsland, skal, for så vidt angår beskyttelse af den industrielle ejendomsret, i alle unionens andre lande nyde de samme fordele, som hvert lands love nu indrømmer eller i fremtiden måtte indrømme egne undersåtter eller statsborgere, alt dog med forbehold af de rettigheder, som er særlig hjemlet ved denne konvention. Som følge heraf skal de have den samme beskyttelse og den samme adgang til retsmidler mod ethvert indgreb i deres rettigheder som disse, alt på betingelse af, at de opfylder de vilkår og iagttager de formaliteter, som påhviler landets egne statsborgere eller undersåtter.«

EU-retten

10 Fjerde til sjette betragtning til direktiv 2004/48 har følgende ordlyd:

- »(4) I international sammenhæng er alle medlemsstaterne samt Fællesskabet, for så vidt angår de områder, der hører under dets kompetence, bundet af [TRIPs-aftalen] [...]
- (5) TRIPs-aftalen indeholder bl.a. bestemmelser om midler til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, der udgør fælles, internationalt gældende regler, som anvendes i alle medlemsstater. Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes internationale forpligtelser, herunder deres forpligtelser i henhold til TRIPs-aftalen.
- (6) Der findes herudover internationale konventioner, som alle medlemsstaterne har tiltrådt, og som også indeholder bestemmelser om midler til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Det gælder bl.a. Pariserkonventionen [...], Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker og Romkonventionen om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender.«

11 27. betragtning til direktivet præciserer:

»Med henblik på yderligere at afskrække en fremtidig krænkende part og fremme en øget bevidsthed hos den brede offentlighed er det hensigtsmæssigt at offentliggøre afgørelserne i sager om krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.«

12 32. betragtning til direktivet har følgende ordlyd:

»Dette direktiv er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der bl.a. er anerkendt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Direktivet har navnlig til formål at sikre, at den intellektuelle ejendomsret overholdes fuldt ud i overensstemmelse med chartrets artikel 17, stk. 2.«

13 Artikel 1 i direktiv 2004/48 definerer dets formål som følger:

»Dette direktiv vedrører de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er nødvendige for at sikre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder. I dette direktiv omfatter udtrykket »intellektuelle ejendomsrettigheder« også industrielle ejendomsrettigheder.«

14 Direktivets artikel 2, der vedrører direktivets anvendelsesområde, bestemmer i stk. 1:

»Med forbehold af de midler, der er indført eller kan indføres i fællesskabslovgivningen eller i medlemsstaternes lovgivninger, for så vidt disse midler er gunstigere for rettighedshaverne, finder de i dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler anvendelse i overensstemmelse med artikel 3 på enhver krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder som fastsat i fællesskabsretten og/eller den pågældende medlemsstats nationale ret.«

15 I henhold til artikel 2, stk. 3, litra b), i direktiv 2004/48 berører dette direktiv ikke »medlemsstaternes forpligtelser i henhold til internationale konventioner, navnlig TRIPs-aftalen, herunder forpligtelserne i relation til strafferetlige procedurer og sanktioner«.

16 Direktivets artikel 3 har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne fastsætter de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er nødvendige for at sikre håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af dette direktiv. Disse foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal være fair og rimelige, de må ikke være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende, og de må ikke indebære urimelige frister eller medføre ugrundede forsinkelser.

2. Foranstaltningerne og retsmidlerne skal ligeledes være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have afskrækkende virkning, og de skal anvendes på en sådan måde, at der ikke opstår hindringer for lovlig samhandel, og at der ydes garanti mod misbrug af dem.«

Ungarsk ret

Lov om beskyttelse af brugsmodeller

17 Artikel 1, stk. 1, i A használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény (lov nr. XXXVIII fra 1991 om beskyttelse af brugsmodeller) bestemmer:

»Enhver løsning (herefter »model«) vedrørende udformning, struktur eller samling af enhver genstands dele kan udtages til brugsmodelbeskyttelse, forudsat at den er ny, er et resultat af opfinderaktivitet og kan udnyttes industrielt.«

18 Artikel 2, stk. 2, i lov om beskyttelse af brugsmodeller bestemmer:

»Kendt teknik udgøres af oplysninger, der før prioritetsdatoen var tilgængelige for offentligheden ved en skriftlig beskrivelse eller ved praktisk anvendelse på det nationale område.«

19 I henhold til denne lovs artikel 3, stk. 1, gælder følgende:

»En brugsmodel anses for at være et resultat af opfinderaktivitet, hvis den ikke følger af kendt teknik på en måde, der er indlysende for en ekspert på området.«

20 Den nævnte lovs artikel 5 har følgende ordlyd:

»1) En model kan tildeles beskyttelse, såfremt ansøgeren:

a) opfylder betingelserne i artikel 1-4 i denne lov og ikke er udelukket fra modelbeskyttelsen i henhold til stk. 2, eller artikel 1, stk. 2.«

21 Artikel 24 i lov om beskyttelse af brugsmodeller fastsætter:

»1) En modelbeskyttelse er ugyldig:

a) hvis genstanden for modelbeskyttelsen ikke opfylder betingelserne i artikel 5, stk. 1, litra a).

[...]«

22 I henhold til denne lovs artikel 26:

»Det ungarske patentkontors kompetenceområde omfatter sager vedrørende:

[...]

c) ugyldighedserklæring af en modelbeskyttelse.«

23 Den nævnte lovs artikel 27 har følgende ordlyd:

»[...]

3) De afgørelser, der er truffet af det ungarske patentkontor i sager vedrørende modelbeskyttelse, kan i henhold til artikel 37 prøves ved en domstol.

4) Det ungarske patentkontor kan ændre eller tilbagekalde en endelig afgørelse, det har truffet, såfremt det modtager en anmodning herom, og så længe der ikke er iværksat domstolsprøvelse vedrørende:

[...]

c) ugyldighedserklæring af en modelbeskyttelse.«

24 I henhold til artikel 36, stk. 3, i lov om beskyttelse af brugsmodeller gælder følgende:

»Bestemmelserne i lov om patenter finder anvendelse mutatis mutandis i sager [...] om ugyldighedserklæring [...] af modelbeskyttelser.«

25 Lovens artikel 37 bestemmer:

»1) Retten kan efter anmodning omgøre følgende afgørelser truffet af det ungarske patentkontor:

a) de i artikel 27, stk. 4, nævnte afgørelser.

[...]

13) I øvrigt finder bestemmelserne vedrørende proceduren for domstolsprøvelse af afgørelser om patenter, der er truffet af det ungarske patentkontor anvendelse mutatis mutandis på proceduren for domstolsprøvelse af afgørelser om modelbeskyttelse truffet af samme kontor.«

Patentloven

26 Artikel 42 i lov XXXIII fra 1995 om patentering af opfindelser (herefter »patentloven«) bestemmer:

»[...]

3) En endelig afgørelse, der giver afslag på en begæring om, at et patent erklæres ugyldigt, udelukker muligheden for på grundlag af de samme faktiske omstændigheder at indgive en ny begæring om ugyldighedserklæring af det samme patent.«

27 Patentlovens artikel 80 har følgende ordlyd:

»1) Enhver person kan i henhold til artikel 42 – med forbehold af stk. 2 – fremsætte begæring om, at et patent erklæres ugyldigt, over for indehaveren.

2) En person, som lovligt er indehaver af et patent, kan i medfør af artikel 42, stk. 1, litra d), fremsætte begæring om, at dette erklæres ugyldigt.«

28 Denne lovs artikel 81 har følgende ordlyd:

»[...]

3) Ved frafald af en begæring om ugyldighedserklæring kan proceduren fortsættes ex officio [...]«

29 Den nævnte lovs artikel 86 bestemmer:

»1) Retten i Budapest har enekompetence til at behandle sager med påstand om omgørelse af det ungarske patentkontors afgørelser.

[...]«

30 I henhold til samme lovs artikel 88:

»I de sager, som har til genstand at ændre det ungarske patentkontors afgørelser, træffer retten afgørelse efter reglerne om sager, der ikke vedrører retslige tvister, med forbehold af de undtagelser, der er fastsat i denne lov. De almindelige bestemmelser i A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (lov nr. III fra 1952 om civil retspleje) finder anvendelse mutatis mutandis i sagen, medmindre denne lov eller en ordning vedrørende sager, der ikke vedrører retslige tvister, henviser til andre regler.«

Lov om civil retspleje

31 Artikel 3 og 4 i lov om civil retspleje indgår i afsnit I med overskriften »Almindelige bestemmelser«, hvori indgår et kapitel og et underkapitel dertil henholdsvis med overskriften »Grundlæggende principper« og »Retternes opgaver i civile sager«.

32 Denne lovs artikel 3, stk. 2, bestemmer:

»2) Retten er – medmindre andet er fastsat ved lov – bundet af parternes påstande og øvrige erklæringer, der har retsvirkninger [...]«

33 Den nævnte lovs artikel 4, stk. 1, har følgende ordlyd:

»1) Retten er, når den træffer afgørelse, ikke bundet af afgørelser, der er truffet af andre myndigheder eller af disciplinære afgørelser, eller af den fastlæggelse af de faktiske omstændigheder, som ligger til grund for sådanne afgørelser.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

34 Den 17. maj 1991 indgav Plastinnova et industridesign til det ungarske patentkontor, der blev registreret med nr. 2252-320/91, og den 1. september 1992 indgav virksomheden en ansøgning om beskyttelse af en brugsmode. Idet Plastinnova gjorde gældende, at der var tale om en ændring af den ansøgte beskyttelse, påberåbte denne sig prioritet til den anden ansøgning på grundlag af den prioritet, der var knyttet til den første ansøgning. Det ungarske patentkontor efterkom denne ansøgning om beskyttelsesændring, og efter indgivelsen af brugsmodeansøgningen tillod den beskyttelse af denne med den prioritet, der var knyttet til industridesignet.

35 I forbindelse med en administrativ procedure fremsatte Bericap den 6. maj 1998 begæring om, at beskyttelsen af den pågældende brugsmode blev erklæret ugyldig, idet denne manglede nyhed og underliggende opfinderaktivitet.

- 36 Ved afgørelse nr. U9200215/35 af 1. juni 2004 tiltrådte det ungarske patentkontor gyldigheden af beskyttelsen som brugsmodel, idet den begrænsede rækkevidden heraf.
- 37 Plastinnova, der var indehaver af brugsmodellen, nedlagde ved Fővárosi Bíróság påstand om omgørelse af afgørelsen fra det ungarske patentkontor. Denne ret, der traf afgørelse i første instans, frifandt det ungarske patentkontor og erklærede beskyttelsen af den omtvistede model ugyldig, idet den ændrede afgørelse nr. U9200215/35.
- 38 Plastinnova iværksatte appel, og Fővárosi Ítéltábla (appelret i Budapest) ændrede ved kendelse den afgørelse, der var truffet i første instans, idet den omgjorde afgørelsen for så vidt angår ugyldighedserklæringen af beskyttelsen af brugsmodellen og i øvrigt stadfæstede den.
- 39 Ved kassationsappel iværksat af Bericap stadfæstede Legfelsőbb Bíróság (Ungarns højesteret) den kendelse, der var afsagt i appelsagen.
- 40 Hovedsagen (administrativ procedure) blev indledt den 31. januar 2007, da Bericap ved det ungarske patentkontor indgav en ny begæring om ugyldighedserklæring af den omtvistede brugsmodel. Dette selskab gjorde som begrundelse for ugyldigheden gældende, at modellen manglede nyhed og underliggende opfinderaktivitet. Til begæringen var blandt flere dokumenter vedlagt beskrivelser af patenter som bilag med numrene K4-K10, K19-K25, K29 og K30.
- 41 Plastinnova, der påberåbte sig den forudgående ugyldighedsprocedure, nedlagde påstand om, at den nye begæring om ugyldighedserklæring skulle afvises uden realitetsbehandling.
- 42 Ved afgørelse nr. U9299215/58 afslog det ungarske patentkontor denne begæring om ugyldighedserklæring under henvisning til patentlovens artikel 42, stk. 3. Det anvendte denne bestemmelse således, at det ikke i forbindelse med den nye ugyldighedssag blandt de ovennævnte dokumenter tog hensyn til beskrivelsen af patenterne K4-K8, K10, K19, K21 og K22. Ifølge det ungarske patentkontor udgjorde disse dokumenter nemlig »grundlaget for den afgørelse, der blev truffet i forbindelse med den tidligere ugyldighedssag«. Det tilføjede, at »hvert af disse dokumenter [havde] været genstand for en undersøgelse, uafhængigt af spørgsmålet om, hvilke af disse der indeholdt relevante oplysninger i forhold til den omhandlede model«, og at det, »henset til, at den afgørelse, der tidligere var truffet, var baseret på alle disse undersøgte dokumenter, [var] mest hensigtsmæssigt ikke at tage hensyn til disse dokumenter i den foreliggende sag«. Det ungarske patentkontor oplyste endvidere, at »hver og en af de egenskaber, der er omfattet af de vigtigste patentkrav på området for beskyttelse af brugsmodeller, [kunne] identificeres ud fra fotografierne, og [at] beskyttelsen af den nævnte brugsmodel følgelig kunne gøre krav på prioritet«. Det ungarske patentkontor tilføjede, at »spørgsmålet om prioritet allerede [havde] været genstand for afgørelse i forbindelse med den tidligere procedure, hvilken afgørelse ligeledes [var] baseret på konklusionen om, at beskyttelsen af brugsmodellen kunne gøre krav på den prioritet, den havde fået tildelt ved ændringen af beskyttelsen af industridesignet«. I denne henseende erklærede det ungarske patentkontor, at beskrivelserne af patenterne K20 og K23 ikke udgjorde en del af den kendte teknik.
- 43 Sluttelig undersøgte det ungarske patentkontor alene spørgsmålet om manglende nyhed og underliggende opfinderaktivitet i lyset af beskrivelserne af patent K9, K24, K25, K29 og K30 og fandt, at de fremførte anbringender om ugyldighed ikke var blevet bevist.
- 44 Bericap anlagde sag ved den forelæggende ret med henblik på omgørelse af afgørelse nr. U9200215/58 og nedlagde påstand om, at brugsmodellen blev erklæret ugyldig. Bericap nedlagde endvidere påstand om, at der blev taget hensyn til alle de fremlagte beviser, og gjorde gældende, at beskyttelsen af en brugsmodel sikrede indehaveren en eneret svarende til den, et patent giver. Det er begrundelsen for, at der er en samfundsmæssig interesse i, at eneretten alene er baseret på en beskyttelse af de brugsmodeller, der overholder de lovmæssige krav. Ved at fastsætte ugyldighedsproceduren lovmæssigt har lovgiver sørget for, at den samfundsmæssige interesse gives forrang. Den

samfundsmæssige interesse i ugyldighedsproceduren understøttes af patentlovens artikel 80, stk. 1, der bestemmer, at enhver person i henhold til artikel 42 – med forbehold af dennes stk. 2 – kan fremsætte begæring om, at et patent erklæres ugyldigt, over for indehaveren heraf. Ligeledes fremgår den samfundsmæssige interesse af den nævnte lovs artikel 81, stk. 3, hvorefter proceduren ved frafald af en begæring om ugyldighedserklæring kan fortsætte ex officio.

- 45 Plastinnova har nedlagt påstand om stadfæstelse af afgørelse nr. U9200215/58, da den er velbegrundet.
- 46 Den forelæggende ret annullerede afgørelse nr. U9200215/58 og hjemviste sagen til det ungarske patentkontor med henblik på fornyet afgørelse. Den fandt, at der ikke kunne bortses fra de beviser, der var blevet fremlagt i forbindelse med den nye ugyldighedssag, alene af den grund, at de allerede var blevet fremlagt i forbindelse med den tidligere ugyldighedssag.
- 47 Fővárosi ítéltábla ophævede kendelsen afsagt i første instans og hjemviste sagen til Fővárosi Bíróság med henblik på fornyet prøvelse og en ny afgørelse, efter at den have konstateret, at det ungarske patentkontor i sin prøvelse af den nye ugyldighedsbegæring korrekt havde defineret, hvilke faktiske omstændigheder der skulle analyseres.
- 48 I afgørelsen om forelæggelse har Fővárosi Bíróság præciseret, at henset til bestemmelserne i direktiv 2004/48, især dets artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2, ønsker den oplyst, hvorledes reglerne i national ret om procedurerne for at erklære beskyttelsen af brugsmodeller for ugyldig skal anvendes.
- 49 Den forelæggende ret har endvidere præciseret, at de spørgsmål, som Domstolen opfordres til at træffe præjudiciel afgørelse om, vedrører en sammenligning af bestemmelserne i Pariserkonventionen og TRIPs-aftalen med den måde, hvorpå de relevante regler i national ret finder anvendelse. Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at i Ungarn blev Pariserkonventionen gennemført ved lovdekret nr. 18 af 1970 og TRIPs-aftalen ved lov nr. IX af 1998.
- 50 Fővárosi Bíróság har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er det i overensstemmelse med EU-retten, at foranstaltninger, procedurer og retsmidler i forbindelse med en ændringsprocedure vedrørende en begæring om, at beskyttelsen af en brugsmodel erklæres ugyldig, finder anvendelse på en sådan måde, at den nationale ret ikke er bundet af parternes påstande og øvrige erklæringer med retsvirkninger og har beføjelse til ex officio at bestemme, hvilke beviser det er nødvendigt at fremlægge?
 - 2) Er det i overensstemmelse med EU-retten, at foranstaltninger, procedurer og retsmidler i forbindelse med en ændringsprocedure vedrørende en begæring om, at beskyttelsen af en brugsmodel erklæres ugyldig, finder anvendelse på en sådan måde, at den nationale ret i forbindelse med sin prøvelse ikke er bundet af en administrativ afgørelse, der er truffet vedrørende en begæring om ugyldighedserklæring, eller af de faktiske omstændigheder, der er lagt til grund for afgørelsen, herunder især de anbringender, der er påberåbt til støtte for ugyldigheden under den administrative procedure, eller de anførte erklæringer og bedømmelser, eller de beviser, der er fremlagt under denne procedure?
 - 3) Er det i overensstemmelse med EU-retten, at foranstaltninger, procedurer og retsmidler i forbindelse med en ændringsprocedure vedrørende en ny begæring om, at beskyttelsen af en brugsmodel erklæres ugyldig, finder anvendelse på en sådan måde, at den nationale ret blandt de beviser, der er fremlagt i forbindelse med den nye begæring – herunder dem, der vedrører den kendte teknik – udelukker dem, der allerede har været fremlagt under en tidligere begæring om, at beskyttelsen af brugsmodellen erklæres ugyldig?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

- 51 Plastinnova og den ungarske regering har på forskelligt grundlag fremsat formalitetsindsigelser vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse.
- 52 For det første har Plastinnova anmodet Domstolen om at afvise den nævnte anmodning uden behandling af sagens realitet, henset til, dels at Fővárosi Bíróság ikke i henhold til lov om civil retspleje har kompetence til at indgive en sådan anmodning, dels at kun den ungarske højesteret, i det omfang den omhandlede afgørelse i den foreliggende hovedsag vil kunne blive gjort til genstand for en kassationsappel, har kompetence til at anmode om en præjudiciel afgørelse.
- 53 I den forbindelse bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at artikel 267 TEUF giver de nationale retter en meget vid adgang til at indbringe spørgsmål for Domstolen, hvis de skønner, at en for dem verserende sag frembyder problemer vedrørende fortolkningen eller gyldigheden af EU-retlige bestemmelser, der er relevante for afgørelsen af den tvist, der er forelagt for dem. De nationale retter kan desuden frit udnytte denne adgang på ethvert tidspunkt under proceduren, som de finder passende (jf. dom af 5.10.2010, sag C-173/09, Elchinov, Sml. I, s. 8889, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 54 Domstolen fastslog deri, at den omstændighed, at der foreligger en national procedureregulering, ikke kan rejse tvivl om den adgang, som de nationale retter, der ikke træffer afgørelse i sidste instans, har til at forelægge Domstolen en præjudiciel anmodning, når de – som i hovedsagen – er i tvivl om fortolkningen af EU-retten (Elchinov-dommen, præmis 25, og dom af 20.10.2011, sag C-396/09, Interdil, Sml. I, s. 9915, præmis 35).
- 55 Domstolen fandt endvidere, at den ret, som ikke træffer afgørelse i sidste instans, skal have frihed til, hvis den skønner, at den højere instans' retlige bedømmelse kan føre til, at der afsiges en dom i strid med EU-retten, at forelægge Domstolen de spørgsmål, som giver anledning til tvivl (jf. Elchinov-dommen, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).
- 56 På det grundlag bør den formalitetsindsigelse, der er rejst af Plastinnova vedrørende dette punkt, forkastes.
- 57 For det andet har den ungarske regering gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse bør afvises, i det omfang den forelæggende ret ikke forklarer grundene til, hvorfor den finder det nødvendigt med en fortolkning af direktiv 2004/48.
- 58 Ifølge fast retspraksis kan Domstolen kun afvise en anmodning fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. dom af 13.3.2001, sag C-379/98, PreussenElektra, Sml. I, s. 2099, præmis 39, af 15.6.2006, sag C-466/04, Acereda Herrera, Sml. I, s. 5341, præmis 48, og af 5.12.2006, forenede sager C-94/04 og C-202/04, Cipolla m.fl., Sml. I, s. 11421, præmis 25).
- 59 Det må imidlertid konstateres, at det ikke fremgår klart, at den af den forelæggende ret ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, eller at spørgsmålene om fortolkningen af EU-retten er af hypotetisk karakter. Selv om de forelagte spørgsmål kun meget generelt nævner EU-retten, fremgår det imidlertid af forelæggelsesafgørelsen, at den ret, ved hvilken tvisten i hovedsagen er anlagt, i realiteten anmoder om en fortolkning af artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/48 samt Pariserkonventionens artikel 2, stk. 1, og

TRIPs-aftalens artikel 41, stk. 1 og 2, med henblik på, at denne ret kan vurdere, om de nationale procedureregler, der gælder inden for rammerne af en begæring om, at beskyttelsen af en brugsmodel erklæres ugyldig, er forenelige med de nævnte bestemmelser.

- 60 På det grundlag er den formodning om relevans, som er knyttet til de forelagte spørgsmål, ikke blevet afkræftet.
- 61 Følgelig skal den anden formalitetsindsigelse ligeledes forkastes.
- 62 For det tredje har den ungarske regering fremsat formalitetsindsigelse vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse, idet den har gjort gældende, at direktiv 2004/48 åbenlyst ikke er relevant for afgørelsen i den foreliggende tvist, da dette alene tilsigter at harmonisere de civile og administrative foranstaltninger, der skal finde anvendelse i tilfælde af tilsidesættelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder. I den foreliggende sag drejer sagen sig imidlertid om en brugsmodels gyldighed og ikke om en tilsidesættelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder.
- 63 I denne henseende er det tilstrækkeligt at konstatere, at spørgsmålet om, hvorvidt en procedure med henblik på at erklære en brugsmodel ugyldig udgør en procedure, der har til formål at sikre håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, ikke vedrører formaliteten for så vidt angår de præjudicielle spørgsmål, men realiteten for så vidt angår disse spørgsmål (jf. analogt dom af 13.7.2006, forenede sager C-295/04 - C-298/04, Manfredi m.fl., Sml. I, s. 6619, præmis 30, og af 21.10.2010, sag C-467/08, Padawan, Sml. I, s. 10055, præmis 27). Følgelig har en sådan konstatering den virkning, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan afvises allerede i forbindelse med bedømmelsen af formaliteten.
- 64 Idet denne tredje formalitetsindsigelse ligeledes må forkastes, følger det af det ovenstående, at anmodningen om præjudiciel afgørelse skal antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

- 65 Med sine tre spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om EU-retten i forbindelse med en retssag om en begæring om, at beskyttelsen af en brugsmodel erklæres ugyldig, er til hinder for, at den nationale ret:
- ikke er bundet af parternes påstande og øvrige erklæringer og ex officio kan træffe bestemmelse om fremlæggelse af de beviser, som den finder nødvendige
 - ikke er bundet af en administrativ afgørelse, der er truffet vedrørende en ugyldighedsbegæring, eller af de faktiske omstændigheder, der er lagt til grund for denne afgørelse, og
 - ikke på ny kan bedømme de beviser, der allerede blev fremlagt i forbindelse med en tidligere ugyldighedsbegæring.
- 66 Det fremgår særligt af forelæggelsesafgørelsen, at den nationale ret er af den opfattelse, at direktiv 2004/48 skal finde anvendelse på den procedure, der følges i hovedsagen, og anmoder om fortolkning af direktivet, herunder af dets artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2, i lyset af Pariserkonventionens og TRIPs-aftalens artikler, som nævnt i denne doms præmis 59.
- 67 I denne henseende skal for det første bemærkes, at WTO-overenskomsten, som TRIPs-aftalen er en del af, blev undertegnet af Unionen og efterfølgende godkendt ved afgørelse 94/800. Efter fast retspraksis udgør TRIPs-aftalens bestemmelser følgelig fremover en integreret del af Unionens

retsorden, og inden for rammerne af denne retsorden har Domstolen kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af denne aftale (jf. dom af 11.9.2007, sag C-431/05, *Merck Genéricos - Produtos Farmacêuticos*, Sml. I, s. 7001, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

- 68 Særligt hvad angår bestemmelserne i TRIPs-aftalens artikel 41, stk. 1, sammenholdt med stk. 2, fremgår det af disse, at parterne i denne aftale skal påse, at deres lovgivning omfatter nærmere bestemte håndhævelsesprocedurer, således at der kan gribes effektivt ind over for enhver krænkelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af denne aftale.
- 69 I henhold til disse bestemmelser skal parterne i denne aftale, herunder Unionen, i deres interne ret således fastsætte regler, der indfører foranstaltninger til håndhævelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder, der er forenelige med de elementer, der er præciseret i de nævnte bestemmelser.
- 70 Henset til, at TRIPs-aftalen, ifølge dennes artikel 2, stk. 1, fastsætter, at parterne i denne aftale skal efterkomme artikel 1-12 og artikel 19 i Pariserkonventionen for så vidt angår del II, III og IV i nævnte aftale, bør den lovgivning, som kræves efter TRIPs-aftalens artikel 41, stk. 1 og 2, endvidere være forenelig bl.a. med Pariserkonventionens artikel 2, stk. 1.
- 71 I henhold til Pariserkonventionens artikel 2, stk. 1, skal statsborgere fra hver af de stater, hvor denne konvention finder anvendelse, for så vidt angår beskyttelse af den industrielle ejendomsret, i alle andre stater, hvor konventionen anvendes, nyde de samme fordele, som hver stats love nu indrømmer eller i fremtiden måtte indrømme egne statsborgere, alt dog med forbehold af de rettigheder, som er særlig hjemlet ved denne konvention. Som følge heraf skal de have den samme beskyttelse som disse og den samme adgang til retsmidler mod enhver krænkelse af deres rettigheder, på betingelse af, at de opfylder de vilkår og iagttager de formaliteter, som påhviler landets egne statsborgere.
- 72 Således er det væsentligste fælles element i alle de ovennævnte bestemmelser i TRIPs-aftalen og Pariserkonventionen aftaleparternes forpligtelse til i deres interne ret at sikre håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder ved at fastsætte effektive retsmidler mod enhver handling, der ville udgøre en krænkelse af disse rettigheder.
- 73 Unionen har opfyldt denne lovgivningsforpligtelse med vedtagelsen af direktiv 2004/48, der, således som det fremgår af dets artikel 1, netop har til formål at sikre håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder ved med henblik herpå i medlemsstaterne at indføre forskellige foranstaltninger, procedurer og retsmidler.
- 74 Således som det følger af artikel 2, stk. 1, i direktiv 2004/48, finder de i dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler nærmere bestemt anvendelse i overensstemmelse med artikel 3 på enhver krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder som fastsat i EU-retten og/eller den pågældende medlemsstats nationale ret.
- 75 Alle de ovennævnte konventionsbestemmelser og bestemmelser i direktiv 2004/48 (herefter »de omhandlede bestemmelser«) har således ikke til hensigt at regulere alle aspekter af de intellektuelle ejendomsrettigheder, men alene dem, der vedrører dels håndhævelsen af disse rettigheder, dels krænkelse af disse ved at forpligte til etablering af effektive retsmidler, der kan forhindre, standse eller rette op på enhver krænkelse af en eksisterende intellektuel ejendomsret.
- 76 I denne henseende forudsætter en procedure for håndhævelse af en intellektuel ejendomsret ifølge artikel 17 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, at denne ret er lovligt erhvervet (jf. i denne retning dom af 12.7.2005, forenede sager C-154/04 og C-155/04, *Alliance for Natural Health m.fl.*, Sml. I, s. 6451, præmis 128).

- 77 Det følger heraf, således som det endvidere fremgår af artikel 2, stk. 1, i direktiv 2004/48, at de omhandlede bestemmelser alene sikrer håndhævelsen af de forskellige rettigheder, som de personer, der har erhvervet intellektuelle ejendomsrettigheder, har, dvs. indehavere af sådanne rettigheder, og de omhandlede bestemmelser skal ikke fortolkes således, at de regulerer de forskellige foranstaltninger og procedurer, der stilles til rådighed for personer, der, såsom sagsøgeren i hovedsagen, uden selv at være indehaver af sådanne rettigheder anfægter de intellektuelle ejendomsrettigheder, der er erhvervet af andre.
- 78 En ugyldighedsprocedure, såsom den i hovedsagen omhandlede, er netop stillet til rådighed for en person, der uden at være indehaver af en intellektuel ejendomsret anfægter den beskyttelse af en brugsmode, som er tildelt indehaveren af de dertil svarende rettigheder.
- 79 En sådan procedure har ikke til formål at sikre beskyttelse af indehavere af intellektuel ejendomsret som omhandlet i de omhandlede bestemmelser.
- 80 Proceduren omhandler nemlig ikke en krænkelse af en intellektuel ejendomsret, hvad enten der er tale om den person, der indleder denne procedure, eftersom der pr. definition ikke kan ske rettighedskrænkelser i forhold til denne person, da han ikke selv er indehaver af en sådan ret, eller der er tale om indehaveren af en ret, der er omfattet af den nævnte procedure, idet en lovlig procedure, der er indledt til prøvelse af indehaverens ret, og hvorved det retligt anfægtes, at der eksisterer en sådan intellektuel rettighed, pr. definition ikke kan kvalificeres som krænkelse.
- 81 Det følger af det ovenstående, at de omhandlede bestemmelser ikke har til formål at regulere de forskellige aspekter af en ugyldighedsprocedure som den, der er omhandlet i hovedsagen.
- 82 På det grundlag skal de forelagte spørgsmål besvares med, at for så vidt som bestemmelserne i artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/48, fortolket i lyset af Pariserkonventionens artikel 2, stk. 1, og TRIPs-aftalens artikel 41, stk. 1 og 2, ikke finder anvendelse på en ugyldighedsprocedure som den, der er omhandlet i hovedsagen, skal disse bestemmelser ikke anses for at være til hinder for, at en national ret i forbindelse med en sådan retssag:
- ikke er bundet af parternes påstande og øvrige erklæringer og ex officio kan træffe bestemmelse om fremlæggelse af de beviser, som den finder nødvendige
 - ikke er bundet af en administrativ afgørelse, der er truffet vedrørende en ugyldighedsbegæring, eller af de faktiske omstændigheder, der er lagt til grund for denne afgørelse, og
 - ikke på ny kan bedømme de beviser, der allerede blev fremlagt i forbindelse med en tidligere ugyldighedsbegæring.

Sagens omkostninger

- 83 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

For så vidt som bestemmelserne i artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, fortolket i lyset af artikel 2, stk. 1, i konventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret, undertegnet i Paris den 20. marts 1883, senest revideret i Stockholm den

14. juli 1967 og ændret den 28. september 1979, og artikel 41, stk. 1 og 2, i aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, der er indeholdt i bilag 1 C til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO), undertegnet i Marrakech den 15. april 1994 og godkendt ved Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), ikke finder anvendelse på en ugyldighedsprocedure som den, der er omhandlet i hovedsagen, skal disse bestemmelser ikke anses for at være til hinder for, at en national ret i forbindelse med en sådan retssag:

- ikke er bundet af parternes påstande og øvrige erklæringer og ex officio kan træffe bestemmelse om fremlæggelse af de beviser, som den finder nødvendige
- ikke er bundet af en administrativ afgørelse, der er truffet vedrørende en ugyldighedsbegæring, eller af de faktiske omstændigheder, der er lagt til grund for denne afgørelse, og
- ikke på ny kan bedømme de beviser, der allerede blev fremlagt i forbindelse med en tidligere ugyldighedsbegæring.

Underskrifter